

INSPIRATIONS PUNKTER

29. august 2022
2022 - 12150
ksk/hdz

Samråd i Erhvervsudvalget torsdag den 15. september 2022 – Spørgsmål AF, AG, AH og AI stillet efter ønske fra Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Samrådsspørgsmål AF:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil iværksætte for at imødegå de prisstigninger på dagligvarer, der er set over de seneste måneder, og som forventes at fortsætte i den kommende tid.

Samrådsspørgsmål AG:

Ministeren bedes redegøre for, om han mener, at de stigende prisstigninger på dagligvarer kan forklares af reelle ekstra omkostninger for virksomhederne, og om ministeren vil iværksætte en hasteundersøgelse med henblik på at afklare, hvorvidt prisstigningerne på dagligvarer kan forklares af reelle ekstra omkostninger for virksomhederne.

Samrådsspørgsmål AH:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil iværksætte for at imødegå de stigninger i elpriser, der er set over de seneste måneder, og som forventes at fortsætte i den kommende tid.

Samrådsspørgsmål AI:

Ministeren redegøre for, hvorvidt han er enig i, at der er behov for at iværksætte en undersøgelse af konkurrencen på elmarkedet med henblik på at afklare, hvorvidt virksomhederne tjener overnormale profitter på de høje priser, og om ministeren vil iværksætte en sådan undersøgelse.

[Intro]

- Tak for det og både for indledningen her og tak for fleksibiliteten. Vi skulle have holdt det her samråd i går, men så var der pressemøde og så fandt vi ud af vi også kunne holde det i dag. Det er jeg glad for. Der er de her fire samrådsspørgsmål, de alle handler sammen om den høje inflation og den konsekvens som danskerne møder i lyset af den høje inflation. Bare lige til en indledning før vi hopper ombord i de fire spørgsmål.

[Indledning – baggrunden for høj inflation]

- Det vi oplever lige nu. Det er rekordhøj inflation i Danmark. Det er den højeste inflation vi har set i næsten 40 år. Så selvfølgelig er det her en virkelig alvorlig situation.
- Det påvirker hver enkelt af os. Den enkelte dansker, hver enkelte familie, det påvirker også virksomhederne – særligt de små og de mellemstore. Det påvirker vores kultur- og foreningsliv. For husholdninger, der i forvejen har et stramt budget, der er det lige nu næsten umuligt at få enderne til at mødes.
- Derfor er der selvfølgelig rigtig mange danskere virkelig, der er virkelig bekymrede for hvad skal den her vinter byde på, og hvad er det for nogen regninger vi kommer til at kigge ind i. Og synes jeg, at det er godt at vi holder fast

i have samrådet, fordi samrådet også er en mulighed for at have en dialog med hinanden om hvordan gør vi så det rigtige, og hvordan får vi sat de rigtige værktøjer sammen.

- Vi tager som regering tager situationen meget alvorligt og vi følger den tæt, ligesom vi selvfølgelig også løbende drøfter, hvad er det for nogle handlemuligheder vi har. Hvad er det for nogle værktøjer, man kan bringe i anvendelse inden for rammerne af, hvad der er ansvarligt økonomisk set, hvad der ikke forværre situationen og hvad der ikke kommer til at accelerer inflationen yderligere. Det er inden for de bander vi skal spille, mener vi i hvert fald fra regeringens side, når vi skal drøfte hjælpepakker og handlemuligheder - de tiltag der her skal tages.
- Og vi har allerede gjort meget. Og vi vil også gerne gøre endnu mere og noget af det er blandt andet den indefrysningensordning, der blev præsenteret i går. Men jeg tænker, at den kommer vi til, så nu vil jeg hoppe ombord i de konkrete samrådsspørgsmål er blevet stillet. Det er dem der går fra AF op til AI.

[Svar på spørgsmål AF – om initiativer for at modgå prisstigninger på dagligvarer]

- Jeg er blevet spurgt om, hvilke initiativer regeringen vil iværksætte for imødegå de prisstigninger på dagligvarer, som vi alle oplever lige nu.
- Og vi har gennemført, allerede, en række tiltag. Der er ud-betalt varmecheck, ældrecheck og et engangsbeløb til visse overførselsmodtagere.
- Det målrettede tiltag, som skal bidrage til at få enderne til at mødes i familier, hvor der er et stramt budget i forvejen, sådan at når man står i supermarkedet at tingene alligevel kan gå op.
- Vi er ikke færdige endnu. Regeringen har, som i ved, har afsat ca. 2 mia. kr. på forslaget til finansloven for næste år, som skal målrettes inflationshjælp til danskerne. Nogle af dem, de skal gå til at finansiere den indefrysningssordningen, som vi har fremlagt. Jeg skal nok som sagt vende tilbage til den.
- Derudover har vi så i Erhvervsministeriet igangsat en skærpet prisovervågning, og til at ledsage det arbejde, har jeg nedsat et rådgivende Forum for Forbrugerpriser, hvor vi både har forbrugersiden og erhvervssiden er repræsenteret om det samme bord. Som faste medlemmer i det her forum deltager *Forbrugerrådet Tænk*, *Fagbevægelsens Hovedorganisation*, *Dansk Erhverv*, *De Samvirkende*

Købmænd, Landbrug & Fødevarer, Dansk Industri, Ældresagen og Green Power Danmark.

- Så når man samler alle indsatserne sammen, så synes jeg at egentligt godt at man kan sige at på nuværende tidspunkt, at der er sat en del forskellige initiativer i gang, men det er ikke det sidste. Der kommer til at ske mere og allerede senere i dag, der indleder vi forhandlingerne om indefrysningsordningen med samtlige af folketingets partier.

[Svar på spørgsmål AG – forklaringer på prisstigninger på dagligvarer]

- Derudover er jeg blevet spurgt til, om jeg mener at de stigende priser på dagligvarer kan forklares af reelle ekstra omkostninger for virksomhederne, og om jeg vil det lys igangsætte en hasteundersøgelse, som det bliver omtalt, for at afdække det.
- Først og fremmest er der ikke nogen tvivl om, at virksomhederne de oplever at inputomkostningerne til deres produktion er steget, og det er der ingen tvivl om, at det er det igennem hele værdikæden. Det er der ikke nogen grund til at spørgsmålstejn ved. Det kan alle se med det

blotte øje. Det gælder både, hvad angår de konkrete råvarer, men selvfølgelig energi til processerne og til at få produkterne til at blive til virkelighed.

- Mange virksomheder har håndteret den højere energiregning og højere produktionsomkostninger generelt ved at øge deres priser. Det er det man kan som virksomhed.
- Men om nogen af virksomhederne er endt med at have sendt mere end hvad godt er videre til forbrugerne. Det er ikke et helt simpelt spørgsmål at besvare. Det er derfor noget, der kræver grundig analyse.
- Det er netop derfor, at vi har igangsat den skærpede prisovervågning og ledsagende Forum for Forbrugerpriser.
- Jeg er som sagt rigtig glad for, at både forbrugersiden og erhvervssiden begge to er repræsenteret i det her forum. For jeg har også lagt mærke til, at der har været en del snak i medierne om, at de to sider er blevet sat op over for hinanden. Og at dem der har stillet de her spørgsmål om, hvorvidt hele prisstigning kan forklares af reelle omkostninger, er blevet beskyldt for at mistænkeliggøre virksomhederne her i Danmark.

- Jeg vil gerne – også her-, for det har jeg også gjort andre steder også, men jeg vil også gerne understrege, at selvfølgelig er det ikke formålet med hverken en prisovervågning eller et nyt forum. Tværtimod. Mange af virksomhederne har heldigvis også taget positivt imod de tiltag der er taget. I stedet for at stå over for hinanden i hver vores grøft i en meget meget svær situation for alle danske forbrugere, små virksomheder, kultur- og foreningsliv, så stiller vi os på samme side – regering, forbrugerne, erhvervslivet og drøfter udfordringerne sammen, så danskerne kan få tryghed for deres indkøb, når de står nede i supermarkedet og stiller sig selv spørgsmålet: *kan det virkelig være rigtigt at den her vare jeg har i min hånd, at den er steget så meget alene på grund af reelle omkostninger eller ligger der mere bag?*. Og det får vi kastet lys over sådan at man kan med tryghed i maven formentligt på langt de fleste produkter sige, at det er så det der er prisstigningen og den må jeg så tage på mig. Og det tror jeg de fleste kan forholde sig til. Og hvis det ikke er tilfældet, så skal det frem i lyset, så man kan handle efter det. Jeg er glad for det engagement, jeg møder blandt virksomhederne på den her dagsorden.
- Vi skal sammen holde øje med, at forbrugerpriserne på de helt essentielle, de helt basale dagligdags varer ikke stiger

mere, end hvad der kan forklares af de stigende energipriser og globale fødevarepriser.

- Uforklarlige prisstigninger skal så omvendt, med andre ord, frem i lyset, sådan at man som forbruger kan stemme med fødderne eller stemme med sin indkøbskurv. Og det er noget at det der ligger til grund for igangsættelsen af pristjekket.

[Svar på spørgsmål AH – initiativer til at imødegå stigende elpriser]

- Så er jeg blevet bedt om at svare på, hvilke initiativer regeringen vil iværksætte for at imødegå de stigninger i elpriser, vi ser i øjeblikket.
- Jeg vil gerne bruge lidt tid på at fortælle om indefrysningens ordning, som regeringen præsenterede i går.
- For at hjælpe de mange familier, virksomheder og kultur- og foreningsliv, der lige nu har svært ved at betale den høje energiregning, foreslår vi fra Regeringens side at sætte ind med hjælp, som giver et pusterum i de regninger og ro om udgifterne der ligger foran os, helt umiddelbart, i fyringssæsonen.

- Helt konkret foreslår vi at lave en ordning, som vi vil lave i samarbejde med energiselskaberne, som midlertidigt indefryser den del af energiregningen på el, gas og fjernvarme, som ligger over det prisniveau der var gældende gennemsnitligt fra 4. kvartal sidste år.
- Den del af regningen, der ligger over det prisniveau, kan man fryse inde og så over de næste 5 år få mulighed for at betale dem tilbage. Kan man betale dem tilbage hurtigere skal der være den fleksibilitet, men man har altså mulighed for at gøre det over 5 år.
- Jeg tror for langt de fleste, der er energiregningen, og den fyringssæson vi går ind i lige nu er af helt overskuelige dimensioner, og derfor det at trods alt i en meget svær situation kunne få vished for, at energiregningen ikke kommer over det prisniveau, der var for 4. kvartal sidste år. Det tror jeg gør, at man kan kigge henover den høje regning, og så er det klart at regningen stadig skal betales og man skal stadigvæk betale for det forbrug man har, men det har man så en længere periode til. Det med at kunne tage det i småbidder tænker vi kan være en god hjælp for rigtig mange mennesker.
- Der vil givet også være nogen, som ikke ønsker at bruge ordningen og derfor er det også en frivillig ordning. Det

er ikke en man skal bruge. Men som sagt nu forhandler vi det med folketingets partier og det starter i dag.

- Modellen er så at Staten til gengæld stiller penge til rådighed for selve energiselskabet. Det er energi selvskabet, der er din vej ind til indefrysningsordningen. Det er dem du skal tale med om det. Det gør, at der ikke skal opbygges nye statslige IT-systemer til at håndtere det her, men at vores selskaber, som i forvejen arbejder med henstand har mulighed for at bruge de modeller de kender, som selvfølgelig skal udvides og udvikles videre, men grundlæggende er et værktøj man kender i selskaberne.
- Vi stiller som sagt fra Statens side pengene til rådighed for energiselskaber og det gør så, at fra husholdningernes side kan benytte ordningen med en meget lav rentesats, som alene tjener det formål at risikoafdække til evt. tab der måtte være på ordning, og dermed ikke er tænkt som en statslig indtægtskilde, men til risikoafdækning.
- Mange virksomheder står også i en svær situation med de voldsomme energipriser. Derfor er oplægget også, at virksomhederne skal være en del af ordningen.

- Der er stor forskel på virksomhedernes brug af energi, der spænder helt fra den lille købmanden til den store produktionsvirksomheden. Den model vi vil foreslå, skal være relevant for mange forskellige virksomheder, og det gør selvfølgelig, at den mere kompleks. Derfor arbejdes der også meget lynets hast for at præcist bliver gjort færdig til de videre forhandlinger.
- Derudover skal der også tages hensyn til konkurrenceforhold, statsstøtteregele med videre. Det kender vi alle sammen, der har siddet med corona-hjælpepakker. De ting skal være på plads, før vi har en model. Det betyder så også at den her model ikke vil være præcis den samme - altså den der gælder for virksomheder, som den for forbrugerne.
- Det er en ambitiøs idé, og situationen minder på mange måder om dengang vi stod i ukendt territorium sidst og indførte de første corona-hjælpepakker i marts 2020.
- Dengang var der mange spørgsmål, som først blev afklaret undervejs, da vi kastede os ud i det, fordi situationen gjorde, at vi var nødt til at handle. Sådan er det også nu. Og det kommer til at kræve et tæt samarbejde med energiselskaberne og Folketingets partier.

- Vores ambition er, at ordningen skal ud og virke hurtigt. Så vi starter de politiske forhandlingerne allerede i dag. For det kommer til at kræve ny lovgivning og ny administration, hvis det skal blive til virkelighed.
- Jeg synes også at det er også værd at nævne, at staten – med en garanti på 100 mia. kr. og en fælles aftale her i Folketinget – står klar til at holde hånden under energiselskaber, hvis de får økonomiske vanskeligheder på grund af de stigende energipriser. Med den garanti er vi med til at sikre fortsat stabilitet om den strøm, som vi alle sammen skal bruge.

[Svar på spørgsmål AI – undersøgelse af konkurrence på elmarkedet]

- Endelig er jeg blevet bedt om at svare på, om jeg mener, at der er behov for at igangsætte en undersøgelse af konkurrencen på elmarkedet for at afklare, om virksomhederne tjener overnormale profitter.
- Hvis man ser på elmarkedet, så er Danmark en del af et integreret, liberaliseret europæisk elmarked, hvor strøm konstant handles på tværs af landegrænser. Det betyder, at strømmen i Danmark også stammer fra fx norsk vandkraft og tysk solkraft.

- Derfor vil de gode løsninger på de høje energipriser blive fundet på EU-niveau, hvor vi også fra regeringens side deltager aktivt i diskussionerne.
- Her kigger vi blandt andet på loft over priserne, beskatning af overnormal profit og afkobling af gas fra elmarkedet.
- Det tyder på, som vi kan se nu, at nogle aktører i markedet opnår ekstraordinære høje profitter, hvilket både er urimeligt og særdeles uhensigtsmæssigt i den situation, vi står i lige nu. Derfor er det regeringens position, at vi på EU-niveau bør regulere elmarkedet anderledes, så priserne for forbrugerne kommer ned. Det gælder både for private hjem og for vores virksomheder.

[Afrunding]

- Så for at opsummere.
- Inflation er en yderst vanskelig størrelse at håndtere for et samfund. Og de værktøjer vi kendte under coronaen er ikke ligeså anvendelige her, som de var dengang. Inflation påvirker os alle sammen, og vi har allerede i fællesskab gjort meget for at hjælpe dem, der er hårdt ramt.

- I går foreslog vi en indefrysningssmodel, der giver en udgiftspause for danskernes høje energiregninger.
- Derudover holder vi ekstra godt øje med situationen, følger den tæt og udvikler værktøjer, der kan bruges hen ad vejen, fordi indefrysningssordningen er ikke det sidste tiltag, der er taget endnu.
- Tak for ordet og jeg glæder mig til dialogen med udvalgsmedlemmer.